

EKO SHKOLLA

- REDUKTO - RIPËRDOR - RIKIKLO -

EKO KLUBI
"LORENC ANTONI"

Të dashur lexues,

Kjo është seria e tretë e buletineve mjedisore të eko-klubeve të shkollave të mesme nga Rajoni i Jugut (komuna e Prizrenit, Mamushës, Rahovecit dhe Malishevës). Ky është buletini i parë informativ, i cili do të përmbajë mesazhe, intervista, ese, punime fotografi dhe shkrime të ndryshme mbi mjedisin dhe ndryshimet klimatike dhe njoftime mbi punën që po zhvillohet në këto tema nga eko-klubi i Shkollës së Mesme të Lartë "Lorenc Antoni" dhe OJQ EC Ma Ndryshe në kuadër të projektit "ECO School".

Ky projekt do t'i njohë me konceptin "Eko Shkolla" 12 shkollat e rajonit të Jugut (komuna e Prizrenit, Mamushës, Rahovecit dhe Malishevës), përmes pilotimit të formave dhe metodologjisë për mbrojtjen e mjedisit me pjesëmarrje të gjerë të nxënësve dhe mësimeve.

Në kuadër të projektit ofrohet një model dhe metodologji që përdoret gjerësisht në vendet e zhvilluara, e cila po zgjerohet me shpejtësi edhe në vendet në zhvillim. Përvojat botërore tregojnë se shkolla ekologjike është një fenomen në rritje, e cila nxit të rinjtë të angazhohen në mjedisin e tyre duke u dhënë atyre mundësinë për ta mbrojtur atë në mënyre aktive.

Projekti po ashtu do të kontribuojë në Strategjinë e Mjedisit dhe Planin e Veprimit në Mjedis të Kosovës, duke rekomanduar zhvillimin e programeve për edukimin mjedisor në të gjitha nivelet (shkolla dhe universitete).

NDOTJA E UJIT

Ndotja e ujit ndodh kur substancat e dëmshme - shpesh kimikate ose mikroorganizma - ndotin një përrua, lumë, liqen, oqean, akuifer ose trup tjetër uji, duke degraduar cilësinë e ujit dhe duke e bërë atë toksik për njerëzit ose mjedisin.

Ky problem i përhapur i ndotjes së ujit po rrezikon shëndetin tonë. Uji i pasigurt vret më shumë njerëz çdo vit sesa lufta dhe të gjitha format e tjera të dhunës së bashku. Ndërkohë, burimet tona të ujit të pijshëm janë të kufizuara: Më pak se 1 për qind e ujërave të ëmbla të tokës janë në të vërtetë të aksesueshme për ne. Pa veprime, sfidat do të rriten vetëm deri në vitin 2050, kur kërkesa globale për ujë të ëmbël pritet të jetë 1/3 se sa është tani.

Ndotja bujqësore, është gjithashtu një kontribues i madh i ndotjes së grykëderdhjeve dhe ujërave nëntokësore. Sa herë që bie shi, plehrat, pesticidet dhe mbeturinat e kafshëve nga fermat dhe operationet blegtorale lajnë lëndët ushqyese dhe patogjenët – të tilla si bakteret dhe viruset – në rrugët tona ujore.

[HTTPS://WWW.NRDC.ORG/STORIES/WATER-POLLUTION-EVERYTHING-YOU-NEED-KNOW#WHATIS](https://www.nrdc.org/stories/water-pollution-everything-you-need-know#what-is)

NDOTJA E UJIT

Ndotja e lëndëve ushqyese, e shkaktuar nga azoti dhe fosfori i tepërt në ujë ose ajër, është kërcënimi numër një për cilësinë e ujit në mbarë botën dhe mund të shkaktojë lulëzimin e algave, një supë toksike e algave blu-jeshile që mund të jetë e dëmshme për njerëzit dhe kafshët e egra.

Uji i përdorur është ujëra të zeza. Ai vjen nga lavamanët, dushet dhe tualetet tona (mendoni ujërat e zeza) dhe nga aktivitetet tregtare, industriale dhe bujqësore (mendoni metalet, tretësit dhe llumrat toksike). Termi përfshin gjithashtu rrjedhjen e ujërave të stuhisë, që ndodh kur reshjet bartin kripërat e rrugës, vajin, yndyrat, kimikatet dhe mbeturinat nga sipërfaqet e papërshekueshme në rrugët tona ujore.

Më shumë se 80 për qind e ujërave të zeza në botë kthehen në mjedis pa u trajtuar apo ripërdorur.

Gati gjysma e rreth 1 milion tonë naftë që kalon çdo vit në mjediset detare nuk vjen nga derdhjet e cisternave, por nga burime tokësore si fabrikat, fermat dhe qytetet.

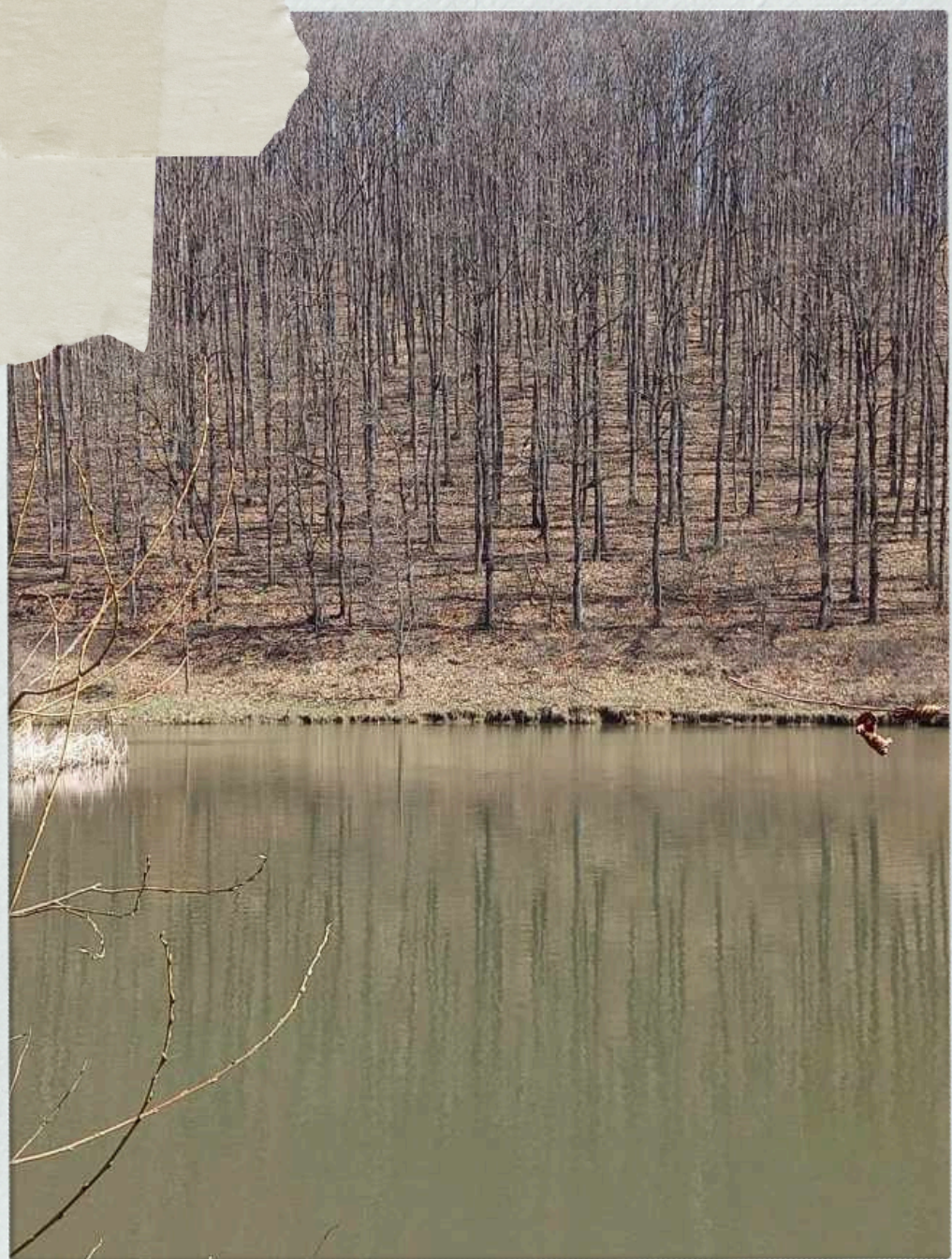
[HTTPS://WWW.NRDC.ORG/STORIES/WATER-POLLUTION-EVERYTHING-YOU-NEED-KNOW#WHATIS](https://www.nrdc.org/stories/water-pollution-everything-you-need-know#what-is)

TAKIM NË MES TË EKO-KLUBIT TË SHKOLLES "LORENC ANTONI" DHE OJQ "EC MA NDRYSHE"

Në takimin tonë shqyrtuam projekt-propozimin për të bërë shkollën tonë një model shembullor të mjedisit eko-miqësor. Në një harmoni të plotë, u pajtuam për të ndërmarrë veprime konkrete për të përmirësuar mjedisin tonë shkollor. Çdo fjalë u zgjodh me kujdes për të përshkruar qëllimet tona dhe për të frymëzuar angazhimin tonë për të ndryshuar për të mirën e mjedisit dhe të gjithë komunitetit tonë shkollor.

DITA NDËRKOMBËTARE E PYJEVEË

Në Ditën Ndërkombëtare të Pyjeve, projekti “Ndikimi i Rinisë në Mjedis” ([#YENI](#)) organizoi një vizitë edukativo-mjedisore për Eko Klubet e shkollave partnere të Prizrenit në Vend Gjuetinë me Rëndësi të Veçantë në Blinajë të Lipjanit. Blinaja përfshin rreth 3 mijë hektarë dhe dallohet me faunë të egër e shpezë (përfshirë kaproj, dre, derra të egër, dhelpra, shqiponja etj.), bimë të llojllojshme, e rreth 30 liqene.

EKO KLUBI "LORENC ANTONI"

RR. MARIN BARLETI, PRIZREN, KOSOVË

Autor dhe botues: EC Ma Ndryshe
Rr. Fehmi Lladrovci Nr.94, Prizren & Rr. Xhemajl Mustafa 9/1 LL-4 Nr.7,
Prishtinë
www.ecmandryshe.org
info@ecmandryshe.org
029 222 771 & 038 224 967

Ky buletin u realizua në kuadër të projektit "Ndikimi i Rinisë në Mjedis" - YENI, i cili bashkëfinancohet nga Agjencia Zvicerane për Bashkëpunim dhe Zhvillim, Caritas-i Zviceran, Ministria e Zhvillimit Rajonal dhe implementohet nga OJQ EC Ma Ndryshe përmes projektit "ECO Schools".